

XVIII. Pályafenntartási konferencia

Mérési módszerek egyes pályahibák időben történő felismerésére

avagy

Milyen mérési módszerekkel lehetett volna egyes siklásokat megelőzni?

Posgay György
Metalelektro Méréstechnika Kft.

„Feladata a légi, a vasúti és a vízi balesetek, súlyos események független szakmai vizsgálata, azzal a céllal, hogy az elemzésekből levonható tanulságok alapján javaslatokat tegyünk a jövőbeni hasonló események elkerülése érdekében. Tevékenységünk alapvető céljának ebből adódóan a megelőzést tekintjük.”^[1]

A KBSZ által vizsgált, bekövetkezett események évekre lebontva elérhetők:

<http://www.kbsz.hu/j25/hu/vasuti-koezlekedes/vizsgalt-esemenyek>

Közlekedésbiztonsági Szervezet

Szervezetünk
Közérdekű adatok
Légi közlekedés
Vasúti közlekedés
Vízi közlekedés

Légiközlekedési esemény bejelentése
Vasúti esemény bejelentése
Hajózási esemény bejelentése

ÉPÍTÉSI ÉS KÖZLEKEDÉSI MINISZTERIUM
KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁGI SZERVEZET

Szervezetünk Közérdekű adatok Légi közlekedés **Vasúti közlekedés** Vízi közlekedés Kereső

- Vizsgált események

2023 | 2022 | 2021 | 2020 | 2019 | 2018 | 2017 | 2016 | 2015 | 2014 | 2013 | 2012 | 2011 | 2010 | 2009 | 2008 | 2007 | 2006

A KBSZ által vizsgált, 2023-ban bekövetkezett események

A vizsgált események rövid leírásai az események azonosító számára kattintva érhetők el.
A Zárójelentések és a Biztonsági ajánlások publikálásuk után a "kiadva" linkre kattintva érhetők el.

Esemény dátuma	Esemény száma	Vonatszám	Üzemeltető(k)	Helyszín / Kategória	Sérültek száma*	Zárójelentés	Biztonsági ajánlás/ÜTV**
2023.10.30.	2023-1106-5	36229, 6310	MÁV-START Zrt.	Hodász / Jelzőmeghaladás	0/0/0		ÜTV
2023.10.27.	2023-1100-5	24, 2	BKV Zrt.	Budapest, Közvágóhíd vá. / Villamosok ütközése	0/0/0		ÜTV
2023.10.24.	2023-1075-5	36617	MÁV-START Zrt.	Tócsövölgy - Hajdúböszörmény / Ütközés tárggyal	0/0/0		ÜTV
2023.10.05.	2023-0981-5	42338	GYSEV CARGO Zrt.	Hegyeshalom / Kiskilás	0/0/0		vizsgálat alatt
2023.10.01.	2023-0977-5	45085	CRW	Jánosháza elágazás / Jelzőmeghaladás	0/0/0		vizsgálat alatt
2023.09.27.	2023-0971-5	tolatás, 566-1	MÁV-START Zrt.	Szolnok / Váratlan vasúti esemény	0/0/0		ÜTV
2023.09.19.	2023-0938-5	tolatás, 6319	MÁV-START Zrt.	Debrecen / Jelzőmeghaladás	0/0/0		vizsgálat alatt

Vasúti közlekedés - Baleseti statisztika 2006-2022

Kisiklás	154
Vonatok ütközése	20
Baleset vasúti átjáróban	102
Szembe közlekedés	14
Ütközés tárggyal	21
Áramütés	2
Személy elütés	7
Járműmegfutamodás	10
Vonat ütközése vasúti járművel	8
Jelzőmeghaladás	83
Vonatból kiesés	7
Vasúti járművel ütközés	4
Tűzeset	23
Váratlan vasúti esemény	33
Személy elhúzás	2
Villamos ütközése közúti járművel	1
Útjáró baleset	3
Egyéb	1
Összesen:	495

■ KBSZ vizsgálata és besorolása alapján készült statisztika^[2]

■ A kisiklások okainak statisztikája a KBSZ vizsgálatai, az előadó besorolása alapján

Jármű	35
Váltó	29
Emberi	25
Nyombővülés	23
Pályageometria	20
Saru	10
Kerék – sín súrlódás	5
Síntörés HC hibából	4
Síntörés, egyéb	3

Eset: Debrecen, 2011.08.29. (2011-425-5)^[3]

- Debrecen állomáson tehervonatba közvetlenül a vontatójármű után sorozott első két kocsi a 73/b jelű kitérő keresztezési középrész csúcsbetétjén kisiklott.
- A megfutamodás elleni biztosításul használt féksaru nem távolították el, s ez a féksaru a vonat kihaladása során a 73/b jelű kitérőn a jármű kisiklását eredményezte.
- Kapcsolódó események: Budapest-Soroksári úti rendező pályaudvar (2010), Hódmezővásárhely (2010), Komárom (2006), Vámosgyörk (2009) és Fényeslitke (2010)

Debrecen állomási felvételek^[3]

Fényeslitke állomási felvételek^[4]

MÁV alkalmazott sarui^[3] [5]

Külföldön alkalmazott sarumegoldások^[6] [7]

Tegyük jobban láthatóvá a sarukat!

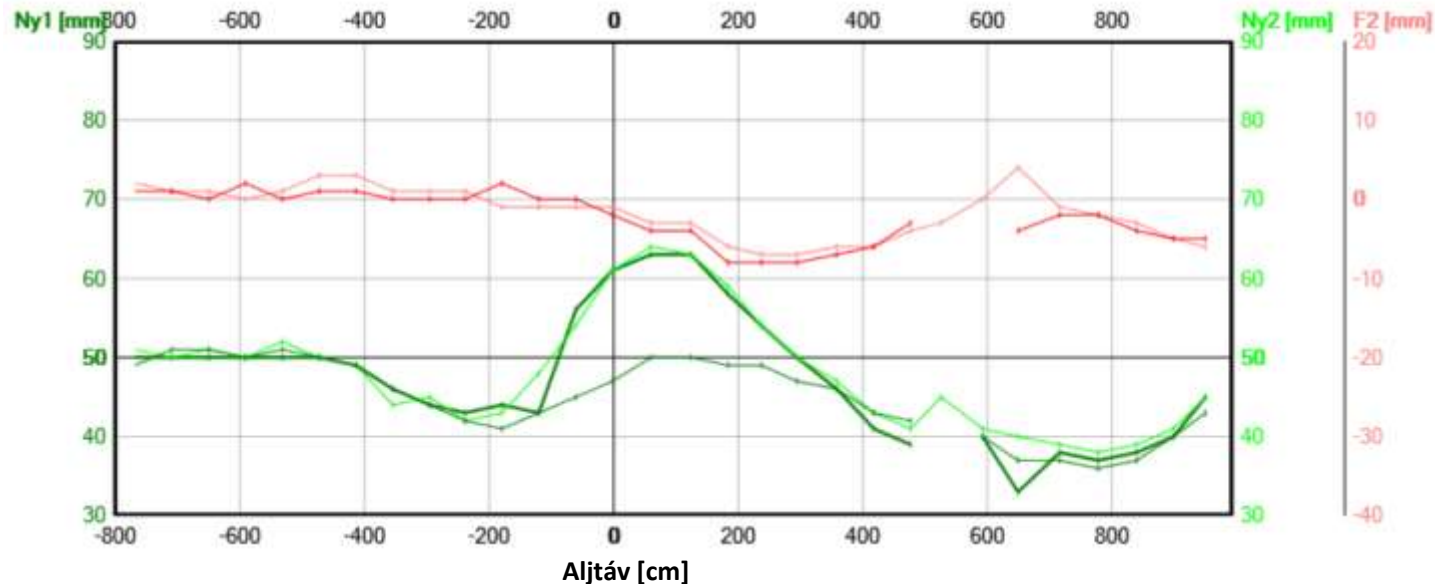
Amikor a nyomtávolság gyorsan változik

Előírás: D.54. sz. utasítás, 51. fejezet - Nyomtávolság-változás paraméter mérethatárai^[8]

Sebesség	1 m-es bázison					
	A1 (új)	A2 (használt)	B	C1	C2	C3
km/h	mm					
≤ 40	3	3	4	5	5	5
41-100	2	2	3	4	4	4
101-200	2	2	3	3	3	4

Eset: Hatvan, 2020.06.02. (2020-0515-5)^[9]

6-7 mm/m nyomtávolság-változás, ami $V < 40$ km/h tartományban is nagyobb, mint C3!

- **Nyomtáv1** az esemény után (06.02.)
- **Nyomtáv2** az utólagos szemlén (06.09.)
- **Fekszint2** az utólagos szemlén (06.09.)

Statikus nyomtáv bővülés: az ok keresése

Síndőlés mérése^[10]: „Időnként ilyen helyeken a síndőlést U alakú dőlésmérővel meg kell mérni. A síndőlés megengedett határa 1:30, illetve 1:10.”

Síndőlésmérő készülék

Előírás: D. 12/H. sz. utasítás ^[11]

„A felépítményszerkezettel szemben támasztott legfontosabb követelmények: [...] a sínfej járműteher alatti rugalmas kihajlása ne legyen 1,5 mm-nél, a rugalmas nyombővülés 3 mm-nél nagyobb, [...]”.

Eset: Soroksári út rendező 2018.03.18. (2018-0317-5) ^[12]

A vasúti pálya avult állapota miatt bekövetkezett siklás. Biztonsági kockázatot növelő, de nem közvetlen ok: a mozdony tengelyterhelése a megengedett határértéket kis mértékben túllépte.

Nyombővülésre utaló jelek ^[10]:

- a sántalp felületén a sínszeg vagy síncsavar okozta csiszolt nyom,
- a talpfán a sántalp, illetve az alátétlemez külső széle mellett látható kicsiszolt fényes felület,
- a sántalp külső széle és a sínszeg vagy síncsavar közti hézag,
- a sántalp külső éle mellett a talpfarost feldudorodás (szakálról).

Szennyezett ágyazat ^[12]

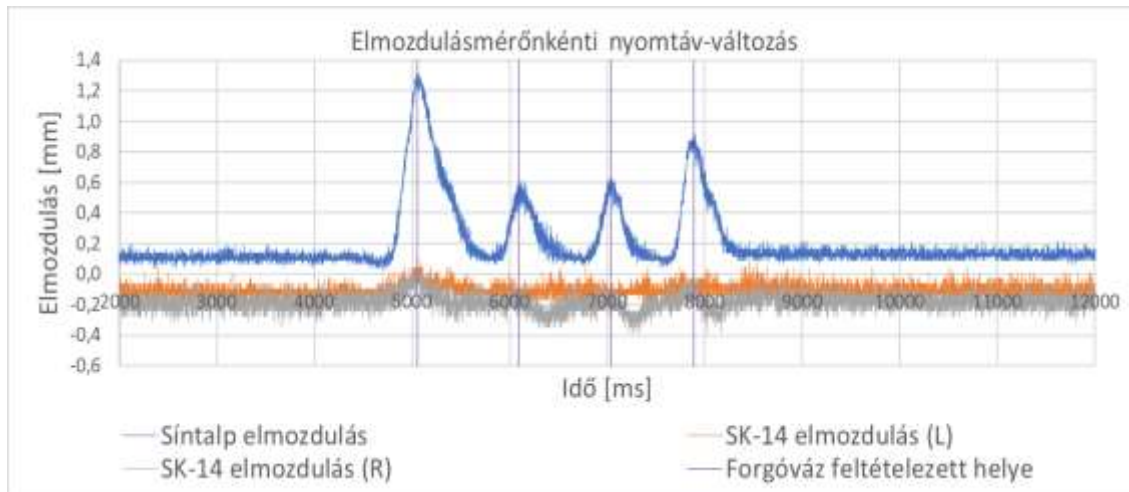
- Alkalmas az egyes nyitott pályaszerkezetek terhelés alatti nyomtáv-változásának mérésére egy keresztmetszetben a jármű áthaladása során.
- Többféle sántípuson használható, a pályába helyezése egyszerű, a mérés vonatáthaladás előtt manuálisan vagy automatikusan indítható.
- Három lineáris elmozdulásmérő révén méri a nyomtávolság-változását.

„A” mérés

Pályaadatok: 49E1 sín, SKL leerősítés, ICOSIT aláöntés, vasbeton lemez, 1438 mm nyomtáv.

Pályaállapot: Régebbi ICOSIT kiöntések kitöredezése, leerősítés, 0,2-0,5 méterenként; nyomtávtartó rudak az ív nagyobb részében, a mérési keresztmetszettől 1,5 méter.

Jellemző elmozdulás:

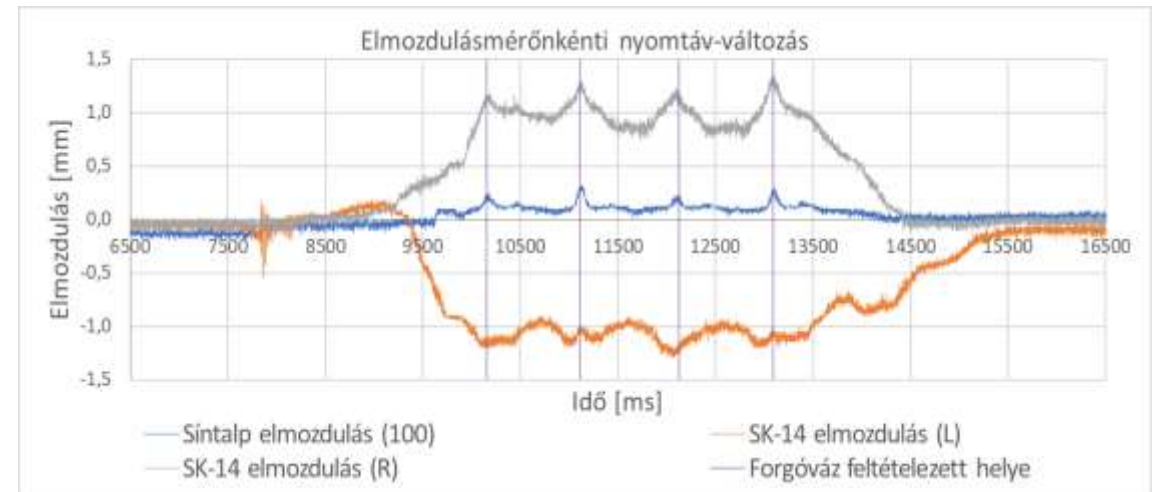

„B” mérés

Pályaadatok: Vg 34 sín, H síncsavar, B jelű vasbetonalj, zúzottkő ágyazat, 1443 mm nyomtáv.

Pályaállapot: Sínleerősítések avultak, leerősítések 0,5-0,7 méterenként; nyomtávtartó rudak a teljes ívben, a mérési keresztmetszettől 3-3 méterre.

Jellemző elmozdulás:

Oldalirányú támasztóerő hiánya:

- Faalj vagy fabetétes betonaljban a fa korhadása

Eset: Szolnok, 2015.01.16. (2015-0056-5)^[15]

- A tervezett megállási hely előtt néhány méterrel a jármű egy kerékkel kisiklott.
- A talpfák szemrevételezés során a koruknak megfelelő állapotúak voltak, azonban belülről erősen korhadtak voltak.

Íránytorzulás a siklás helyén^[15]

Leesés helyén lévő talpfák metszete^[15]

Előírás: D.18. sz. utasítás (1957)

Talpfavizsgálat

- Rendszeres vizsgálat elvégése, talpfáról-talpfára, a teljes vonalon.
- Vizsgálat során a hibás aljakat meg kell jelölni.

Talpfavizsgálat ideje

- Tavasszal a legmegbízhatóbb az eredmény
- Ősszel a forgalomra veszélyes talpfák cseréje végett kell ellenőrizni.
- „A talpfa megvizsgálását nem lehet szemre végezni. Ugyanis egyes talpfák (pl. bükk) kívülről egészségeseknek látszanak, belsejük azonban teljesen korhadt lehet.”

Talpfavizsgálat módja

- Két fő minden talpfa végét tömőcsákány tompa végével vagy bunkóval megütöget.
- Csengő hang: a talpfa jó
- Tompa/puffogó hang: részletesebb vizsgálat szükséges.
  - Részletes vizsgálat során a sínszeget/síncsavart kell megütni, ha nem mozdul el, a pályában maradhat a talpfa. Ha elmozdul és a szomszédos aljak sem megbízhatók, javítás szükséges!

Oldalirányú támasztóerő hiánya:

- Síncsavartörés műanyag betétes vasbetonaljban korrózió miatt

Eset: Ács, 2017.05.27. (2017-0661-5) [17]

- Behaladás közben a vonat két mozdonya, és az utánuk következő 7 db teherkocsi kisiklott.
- Előzmény: Az FMK-004 felépítményi mérőkocsi 2016. június 20-án végzett mérése során kisebb helyi hibák feltárásán kívül üzemveszélyes állapotot nem állapított meg.

A siklott jármű kereke az oldalára borult sínszálon^[17]

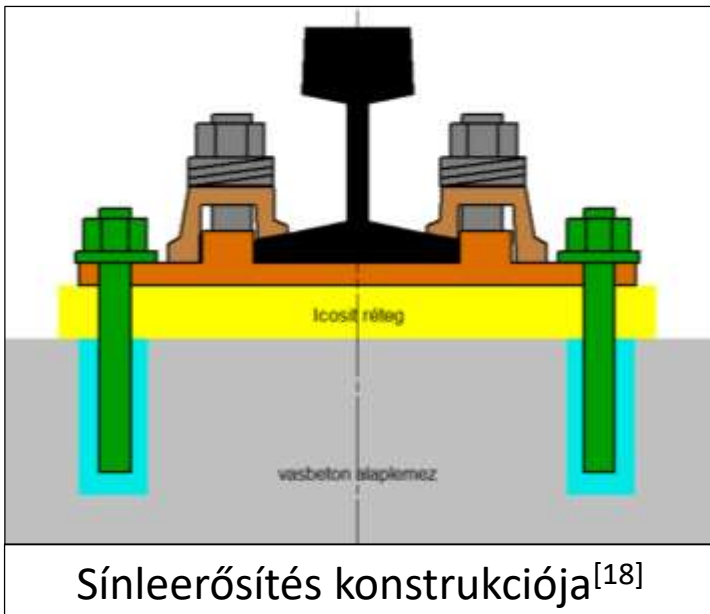
Csavar törési felület és kitört csavar helye^[17]

Oldalirányú támasztóerő hiánya:

- Síncsavartörés a betonlemez és a műgyanta aláöntés csatlakozásánál bekövetkező hajlítgatás miatt

Eset: Fővám tér, 2016.03.31. (2016-0363-5) [18]

- Az érkező villamos öt tengellyel kisiklott, közülük az első tengely kivételével a többi később ismét a vágányra került.

Oldalirányú támasztóerő hiánya:

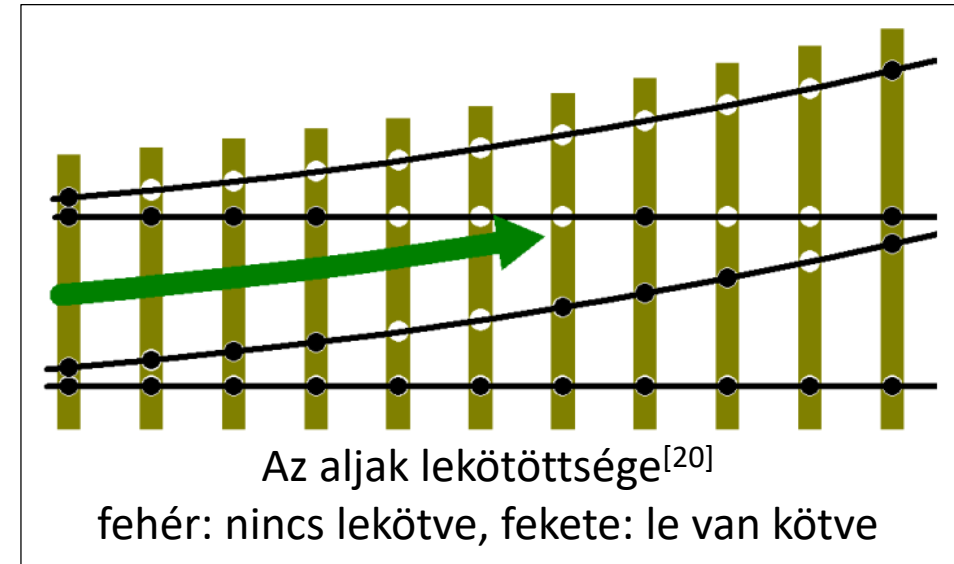
- Nem megfelelő mennyiségű sínrögzés aljcsere során

Előírás: D.18. utasítás^[19]

„A sínek alól a talpfát csak olyan hosszú vonatmentes időben szabad kivenni, amely elég arra, hogy az új talpfát a sín alátámasztására behúzzák. Két vagy több egymás melletti talpfa cserélése esetén legalább minden másodikat le is kell kötni.”

Eset: Miskolc-Gömöri 2015.12.01 (2016-1279-5)^[20]

- Szórványos talpfacsere kitérőben.

A kisiklott jármű^[20]

Előírás: D.21 utasítás^[21]

- A vizsgálat során a vasbetonalj típusának megfelelő kihúzási ellenállást 3 percig tartani kell. Ez idő alatt az erőhöz tartozó maradó alakváltozási út maximum 2 mm lehet.

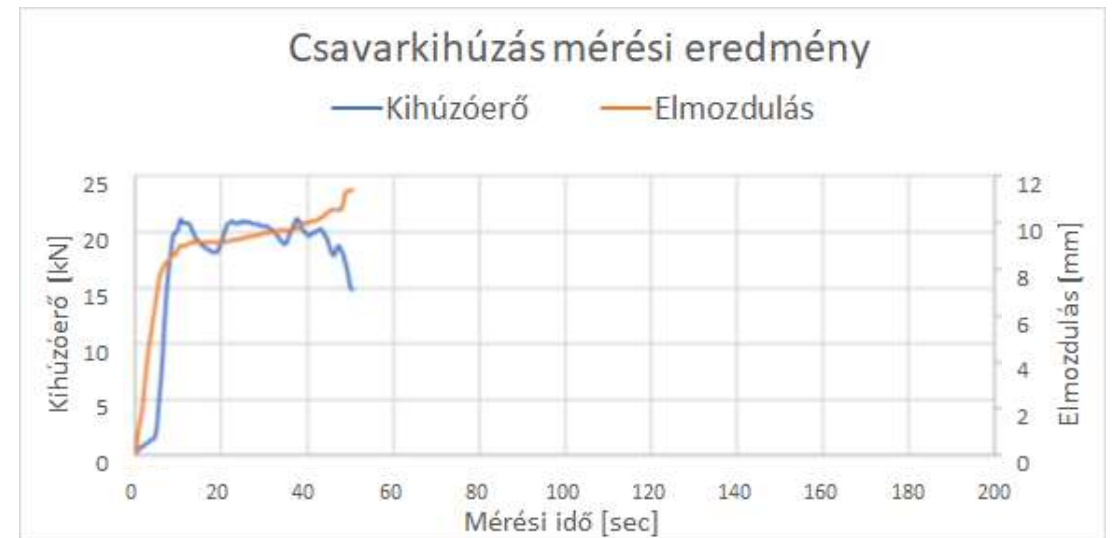
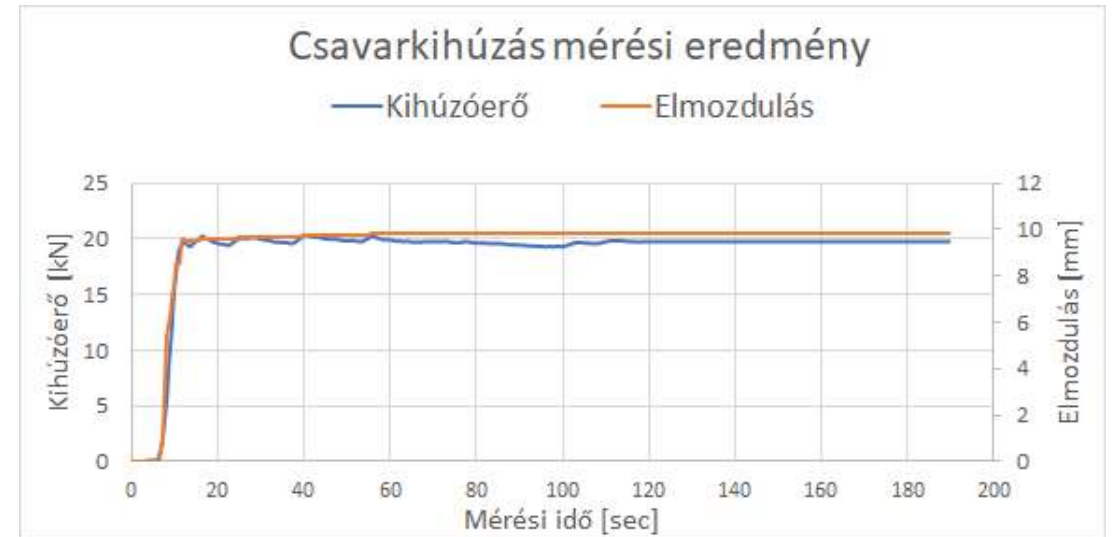
Vasbetonalj típusa	Kihúzási ellenállás
Osztott leerősítésű vasbetonalj	20 kN
Közvetlen leerősítésű vasbetonalj	30 kN

BoltPull eszköz

Jobb felső grafikon: megfelelő csavar.
Jobb alsó grafikon: a csavar kiszakadt.

Csavarkihúzó vizsgálat – amikor nincs szükség BoltPull-ra

[14]

[22]

GRMS jármű - FRA DOTX 218^[23]

(kapcsolószerek oldalirányú leszorítását mérő jármű)

PTLF kézi eszköz^[24]

(kapcsolószerek oldalirányú terhelését végző eszköz)

Rendszeres vizsgálat a GRMS járművel^[25]

- Függőleges terhelés: min. 10 000 font (44,5 kN)
- Oldalirányú terhelés: min. 7000 font (31,1 kN)

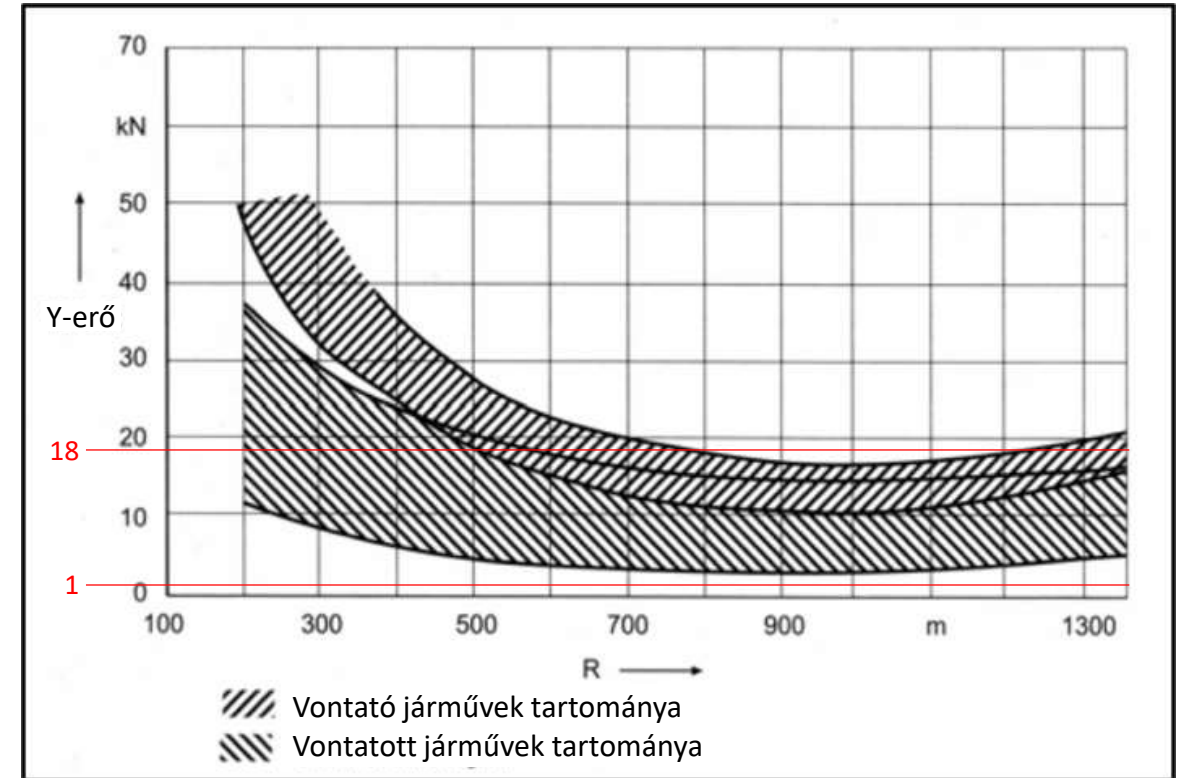
GRMS járművekkel végzett vizsgálatok közötti időszakban vizsgálat kézi PTLF eszközzel^[25]

- Függőleges terhelés: nincs
- Oldalirányú terhelés: 4000 font (17,8 kN)

A kézi eszközök megfeleltetése a járművek által vizsgált határértékeknek 49 CFR § 213.110 (m) szerint (kivonat):^[25]

- A teljes nyomtáv-bővülés értéke nem haladhatja meg a 15,9 mm-es (5/8 hüvelykes) bővülést a 0 fontról 4000 fontra történő terhelés során.
- A 15,9 mm (5/8 hüvelyk) változás az 1. szintű határérték átlépést jelenti.

A járművek haladásához szükséges terelőerő^[26]

GaugeBooster eszköz

Mérési eredmények

Csavarkihúzás előtti csavarokon (20 db):

- 18 kN-ra 2,0-5,0 mm nyomtáv bővülés, melyből 0,0-1,0 mm maradó;

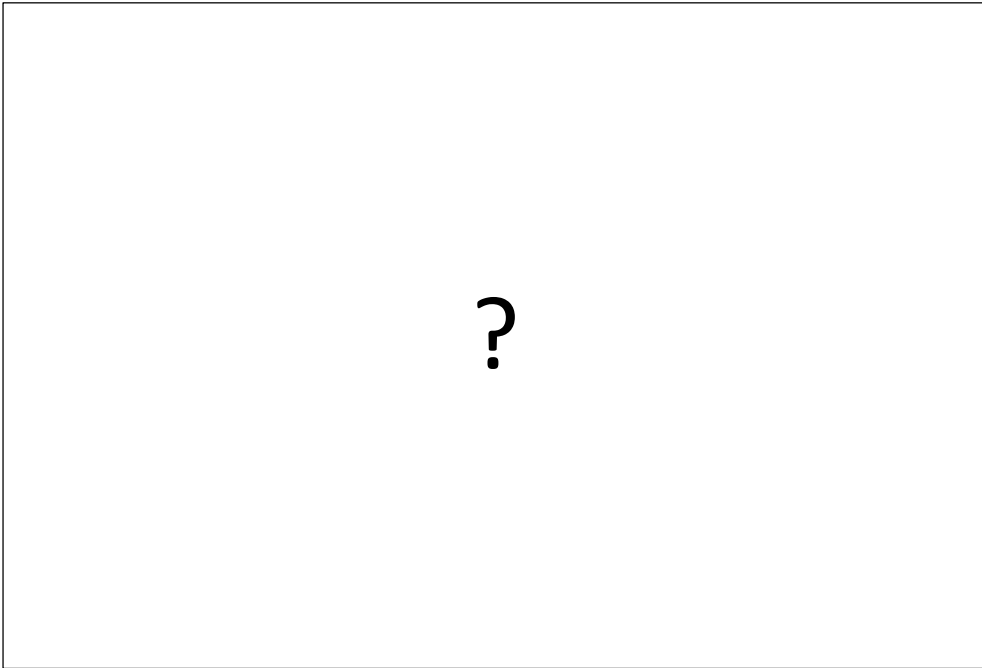
Mindkét oldalán javított aljakon (4 db):

- 1 kN-ra 0,0-0,5 mm rugalmas nyomtáv bővülés (FMK-004);
- 18 kN-ra 1,5-2,0 mm rugalmas nyomtáv bővülés;

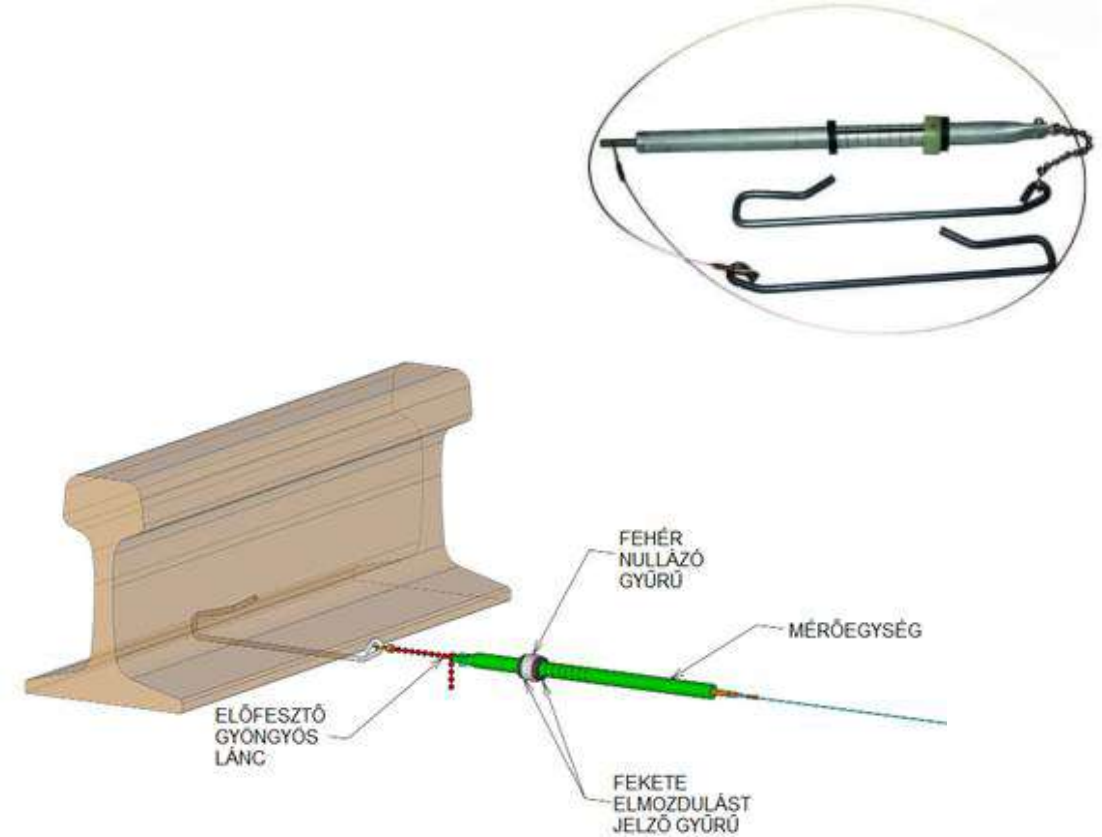
A nyomtáv bővülés jellemzően a talplemez aljon történő elmozdulásával jött létre.

A nyomtáv bővülés a szomszédos aljakra is kiterjedt.

Kettős tolókamérték^[27]

Dynamic track analyzer^{[28][29]}

Csavarkihúzó vizsgálat és/vagy szétnyomásos nyomtáv-változás mérés

- A csavarkihúzó erő mérése: **roncsolásos vizsgálat**, utána a műanyag és fa betétek javítása/cseréje szükséges.
- **Utasítás van** határétékkal.
- A roncsolásos vizsgálat miatt a lekötőszereknek csak 1%-a kerül vizsgálatra.
- A kihúzóerő és a szétnyomással szembeni ellenállás a kapcsolat közvetett, de akár hiányozhat is.

- Szétnyomásos nyomtáv-változás mérése: **roncsolásmentes vizsgálat**.
- **Utasítás nincs**, keresztirányú erő megtartására vonatkozó határéték nincs.
- Akár minden alközben elvégezhető a vizsgálat.

Eset: Vép, 2017.09.13. (2017-1162-5)^[30]

- A vágány elején – a váltók utáni visszatérítő ívben – a vonat hét tartálykocsija kisiklott, egy visszalépett a sínre, kettő az oldalára borult, a vonat szétszakadt. Két kocsiból a gázolaj a környezetbe folyt. Kár: ~1 mrd HUF.
- Előzmény: 2016 mérővonati mérés, C2-D vágánygeometriai hiba, 2017 mérővonati mérés elmaradt.
- A baleset közvetlen oka: a talpfák és a kapcsolószerkezetek nem tartották meg a nyomtávot.

A rugalmas nyombóvulás okozta siklásoknál a túlkoros faaljas kitérők és vágányok szétnyomósos vizsgálata vagy a vonszoltmutató nyomtávnyomó mérő alkalmazása a balesetmegelőzés lehetséges mérési módszere!

A kapcsolószerkezetek állapota siklás után^[30]

Siklást követő gázolaj szivárgás^[30]

Eset: Szeged-Rókus 2021.10.10. (2021-1067-5) [31]

- A kitérő közbenső részén keletkezett, HC hibából induló síntörés miatt egy oldallépcső keletkezett a sínben, aminek következtében a jármű menetirány szerinti bal kerekei felkaptak a sínkoronára.
- Előzmények: A balesetet megelőzően UH vizsgálat, mely nem mutatott hibát.
- D.5. utasítás: Kitérő örvényáramos vizsgálata A1 és A2 csoportú kitérőn végzendő el. A kitérő B csoportba tartozott.

Benyomódott alátétlemez a kiszakadt csavarral^[31]

Felkapási nyomok^[31]

HCScan és HCScan HD eszköz

Kitérők örvényáramos vizsgálata

- A károsodási mélység felbontása 0,1 mm.
- A HCScan HD négy kalibrációt kezel a különböző sín és középrész anyagokhoz, 500 repedés/méter felbontással.

A kézi HC mérők alkalmazásával a gépi méréssel nem vizsgált pályarészek is ellenőrizhetők.

Eset: Eplény-Zirc, 2021.06.25. (2021-0616-5)

A mozdony első kettő kerékpárja kisiklott, a nyomkarima sínre való felmászása következtében.

A kisiklások létrejötte vizsgálható az ún. Nadal-képlettel:

$$\frac{Y}{Q} = \frac{\tan(\delta) - \mu}{1 + \mu \tan(\delta)}$$

Ahol:

- Y = terelőerő;
- Q = kerékterhelés;
- δ = nyomkarima meredekség;
- μ = **nyomkarima-sín közti súrlódási tényező.**

Vannak vasúttársaságok, ahol a μ lehetséges értékét szabályozzák. Példa:

- AS 7641:2018 ausztrál szabvány, mely megadja a határértékeket és a mérés helyét.^[33]

Pozíció	Súrlódási tényező
Vezetőfelületen	$\leq 0,25$
Futófelületen	$\geq 0,30$

Eplény-Zirc, 2021.06.25. (2021-0616-5) biztonsági ajánlás:^[32]

- A siklás helyszínén a sínkenők hatása nem érvényesült.
- Ajánlás: a sínkenők (pálya és jármű) hatékonyságának felülvizsgálata.

TriboRoll

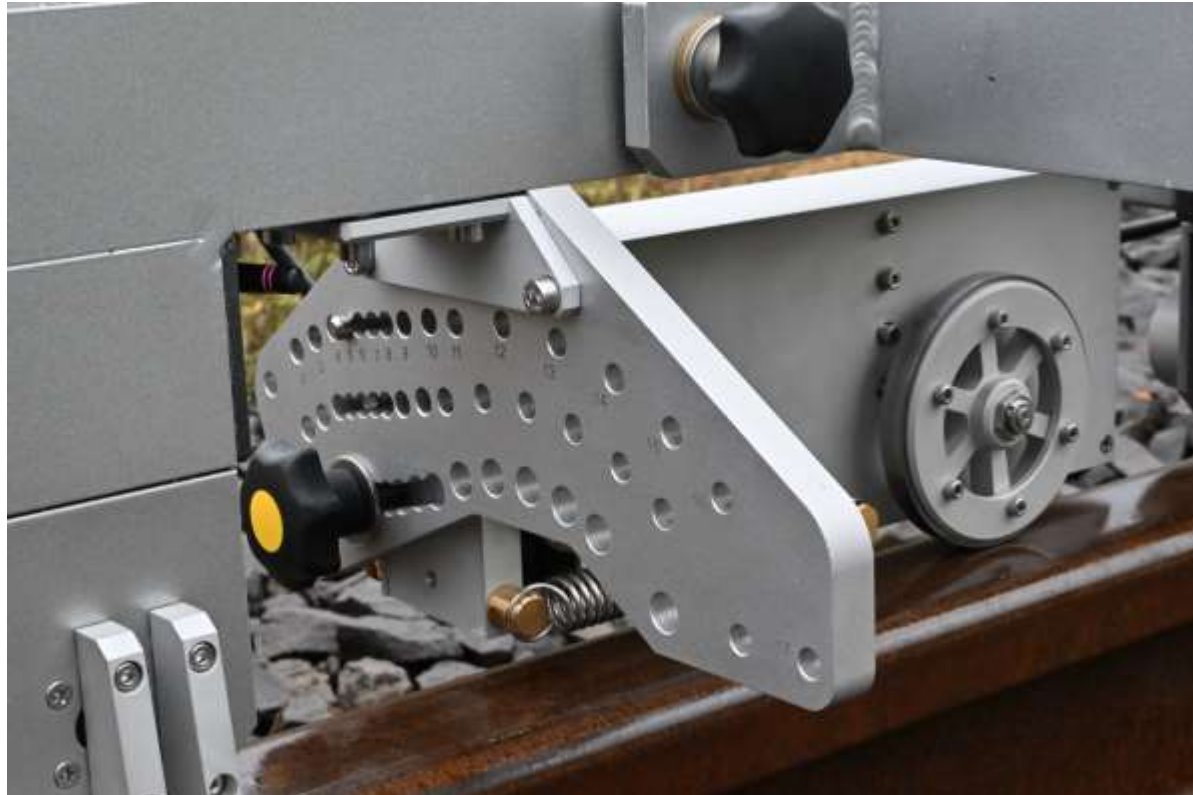
Leírás

- A TriboRoll segítségével:
  - Beállítható az optimális kenés;
  - Vizsgálható a sínkenő hatékonysága;
  - Meghatározható a kenést igénylő szakasz a pályában.

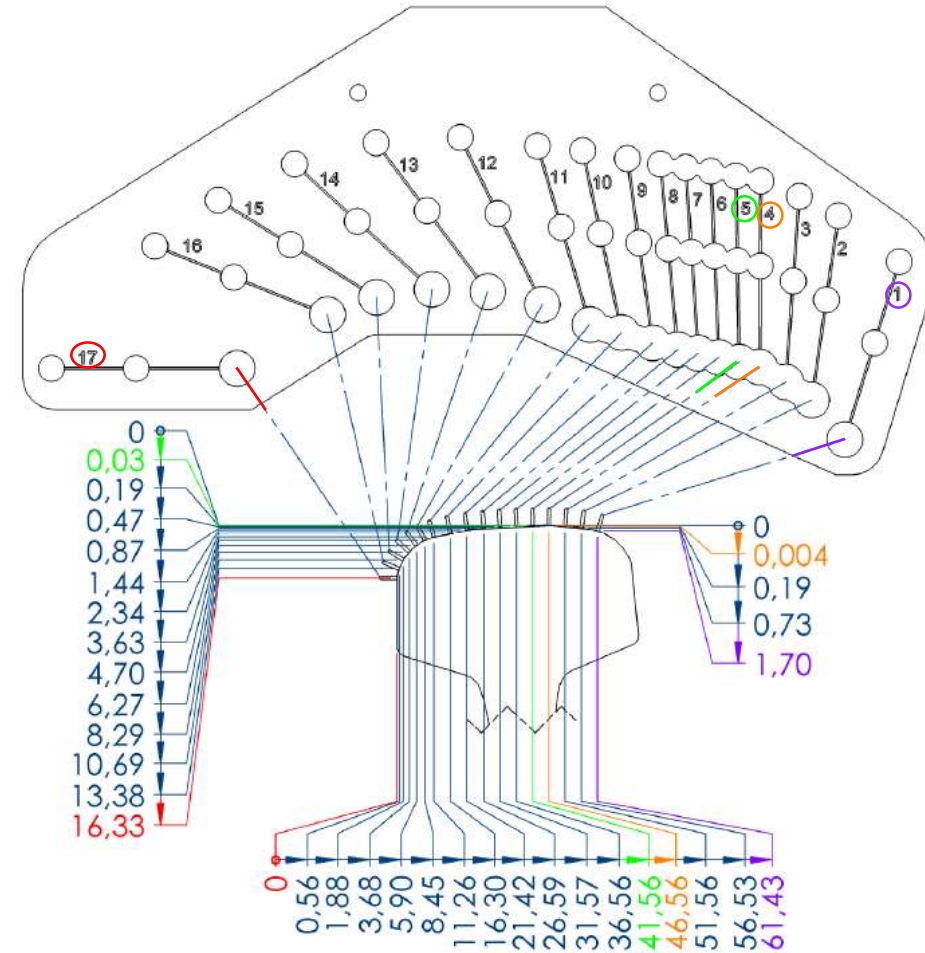
A durva vezető felület^[32]: $\mu=0,6$

TriboRoll mérőegység

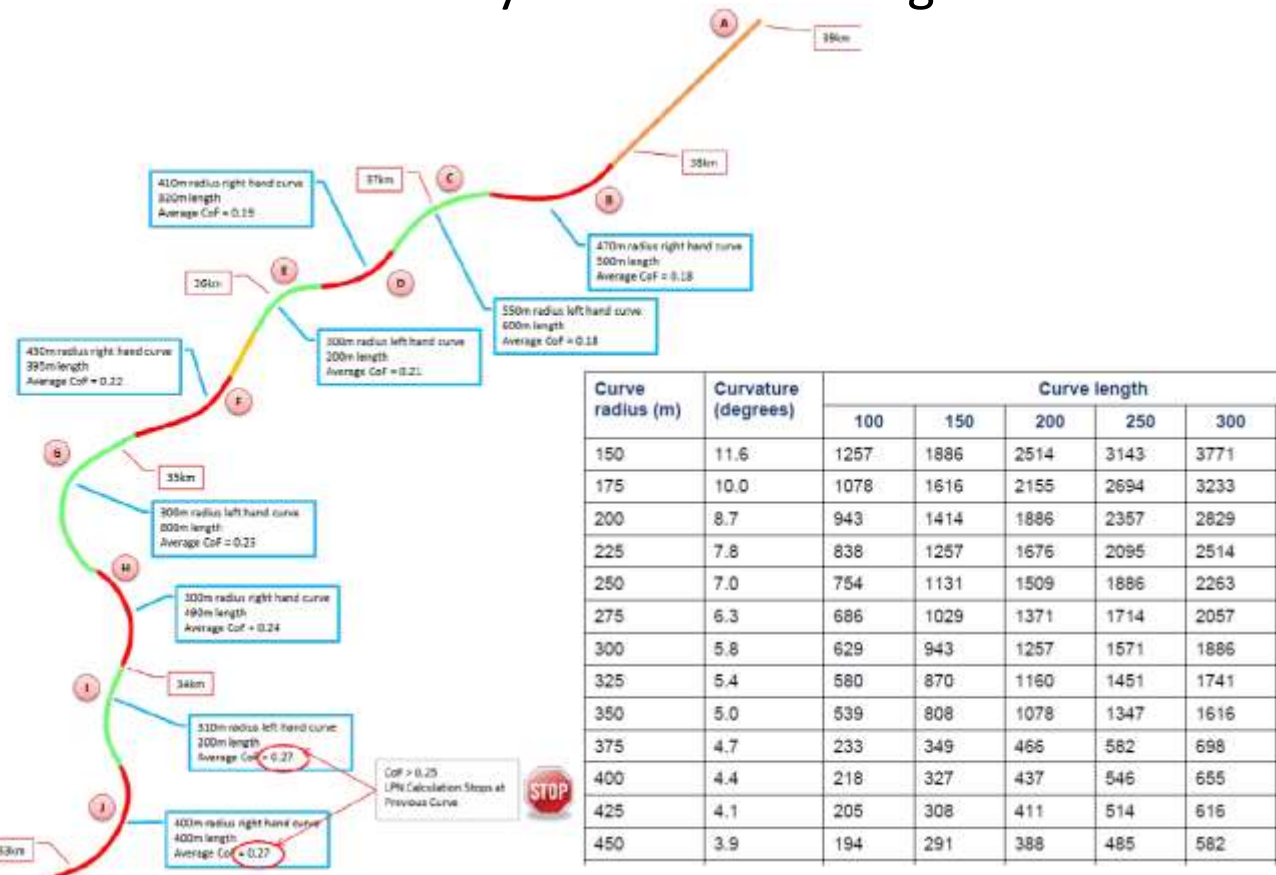
Mérési pozíciók

Megelőzhető lett volna?

Sínkenők optimális elhelyezése

- Ausztrál szabvány és részletes vizsgálat^[34]

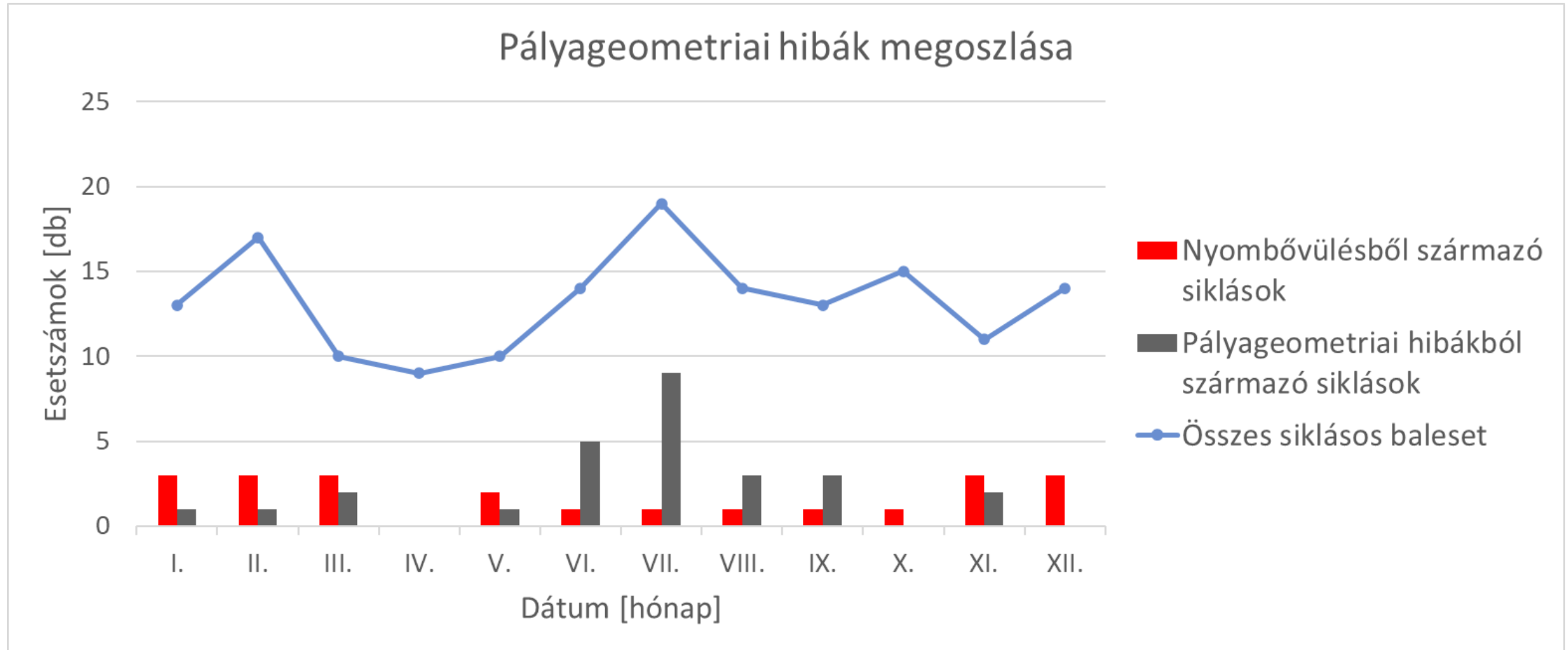

Ideiglenesen is telepíthető sínkenők

Qhi Rail – Lubricurves P50^[35]

Súrlódási tényező mérése után megfelelő helyre telepített sínkenővel csökkenthető a kerék felkapásának valószínűsége!

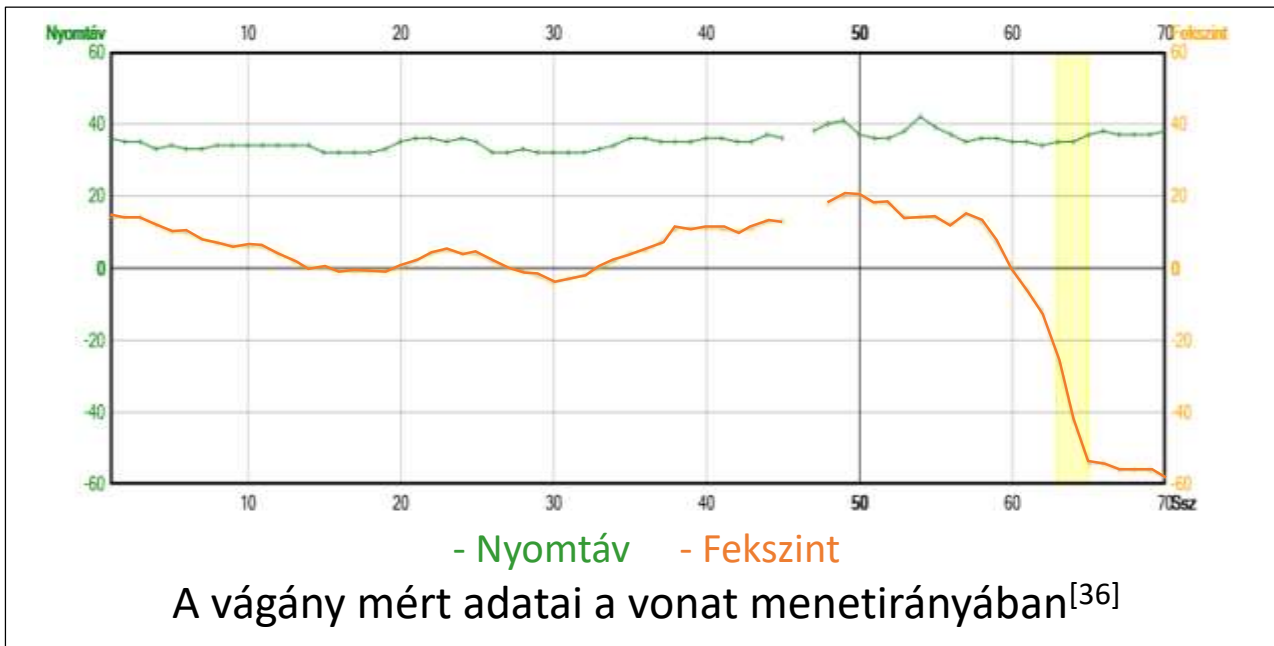

Eset: Budakalász, 2020.11.14. (2020-1144-5)^[36]

Korábbi pályafenntartási munka folyamatoként kialakuló, vágánylezárási mérethatáron felüli síktorzulás miatt a közlekedő jármű kisiklott.

A hibát nem észlelték, mert a munkákat követő ellenőrző mérés nem terjedt ki az érintett vágányszakaszra (és ez nincs is előírva).

A kitérő vezetősíjnén lévő ütés- és felfutásnyom^[36]

Megelőzhető lett volna?

Tolható digitális vágánymérő készülék a gyors, pontos aljankénti beméréshez.

DIVA 700-T okoseszközzel

DIVA 700-T a pályában

A nyomtávolságot és vagy túlemelést befolyásoló lokális javítások környezetében is szükséges ezen paraméterek mérése!

Eset: Gödöllő-Aszód, 2012.05.12.
(2012-315-5)

Vágányszabályozást követően (05.03) a pályában irányhiba maradt. A felmelegedés és sebességcsökkentés elrendelésének hiánya következtében az irányhiba fokozatosan emelkedett.

Május 11-én elrendelt lassúmenet helye és mértéke nem volt megfelelő. A pálya állapota tovább romlott, majd 05.12-én vonat érkezése előtt a pálya kivetődött.

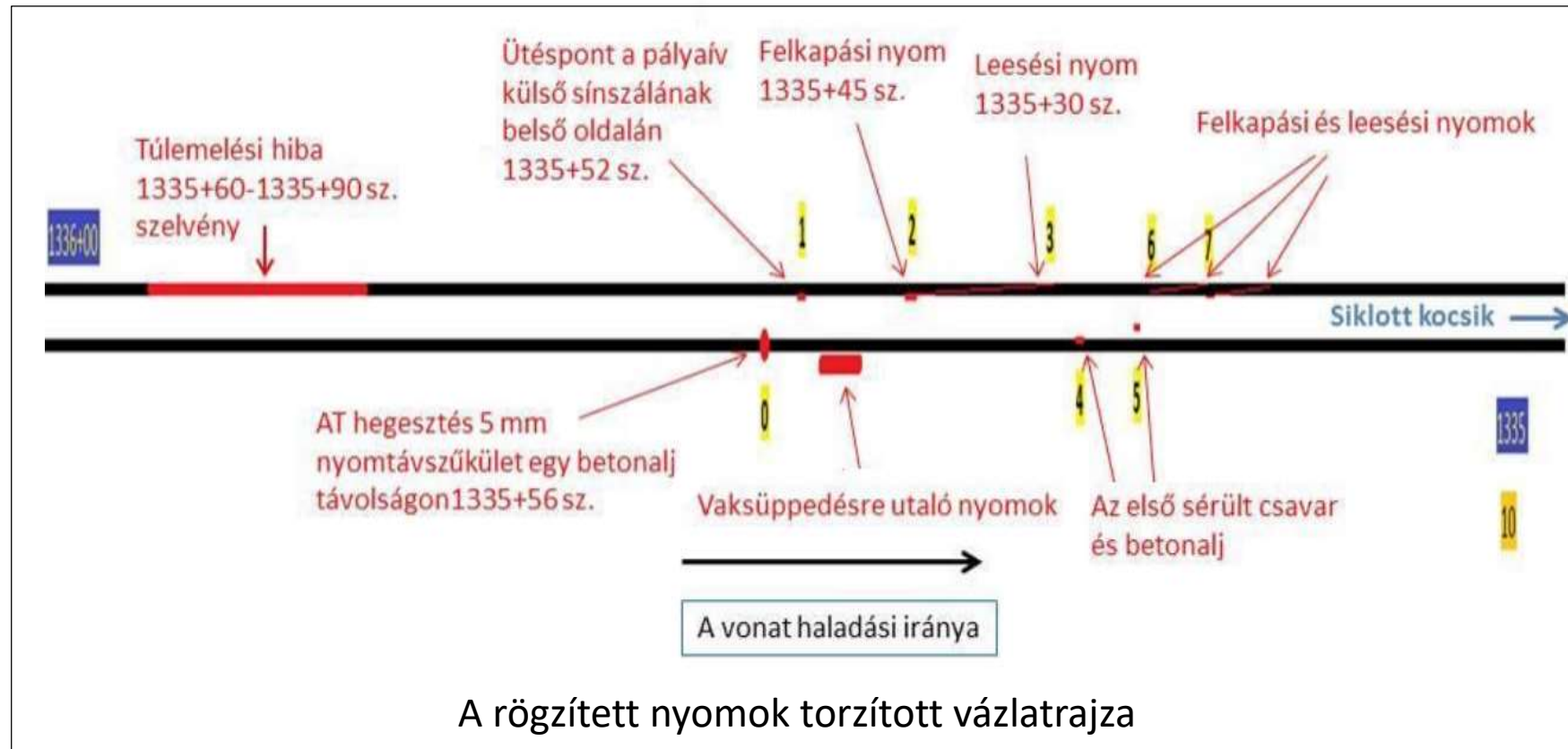
Eset: Szakály-Hőgyész - Kurd 2020.08.16 (2020-0797-5)

A közlekedő tehervonat utolsó 3 rakott kocsija kisiklott.

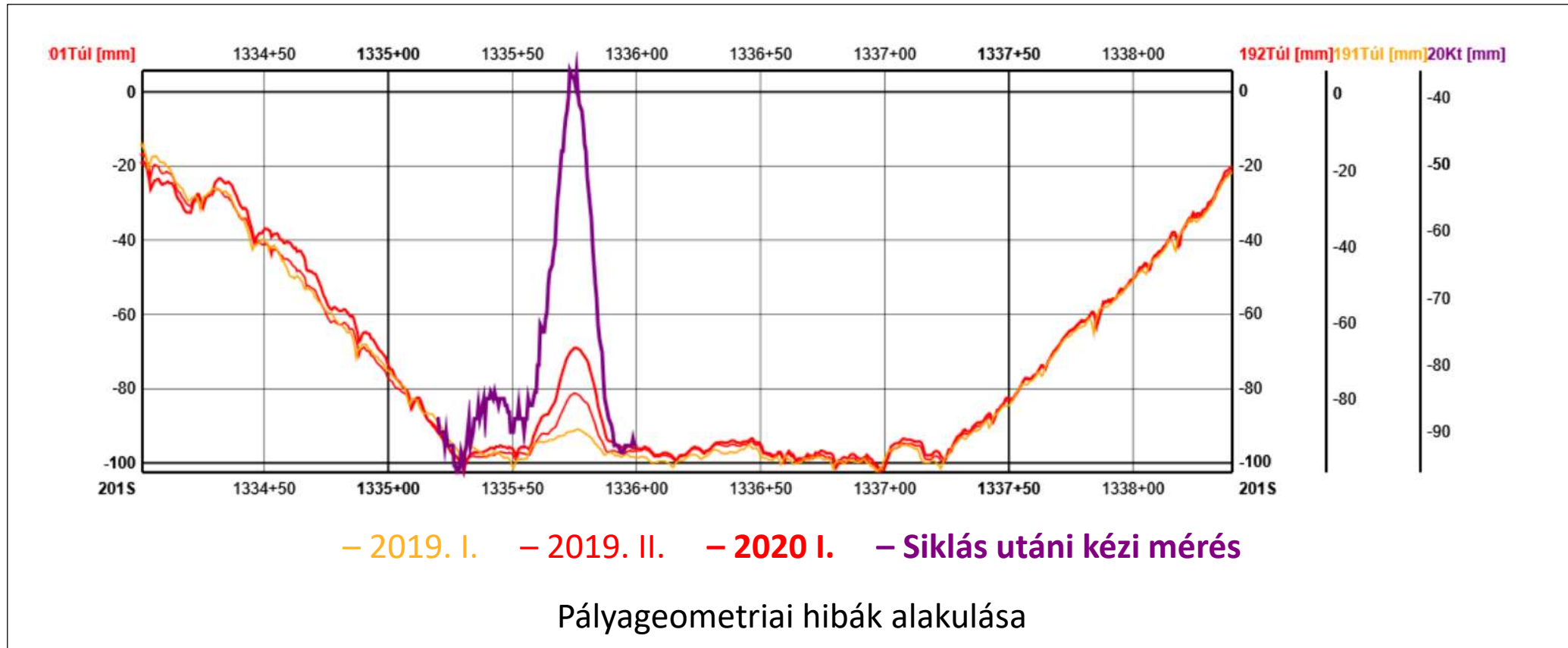
A pályageometriai mérések eredménye a korábbiakkal nem lettek összevetve. Rövid pályaszakaszon egymástól függetlenül több pályageometriai hiba alakult ki.

Eset: Szakály-Hőgyész - Kurd 2020.08.16 (2020-0797-5)

Eset: Szakály-Hőgyész - Kurd 2020.08.16 (2020-0797-5)

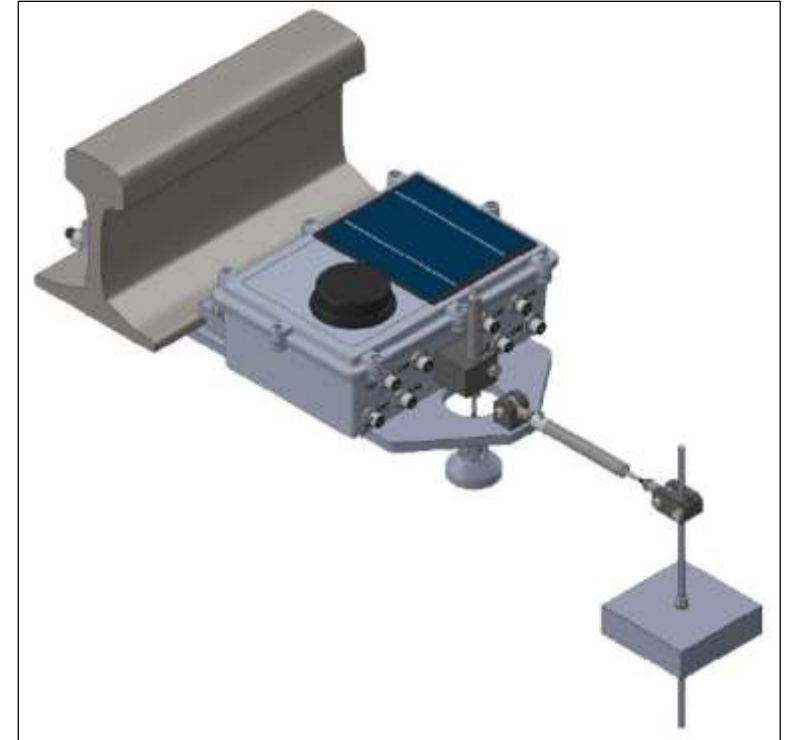

VoidMate Track Void Monitor^[39]
Függőleges elmozdulás mérése

RailSense VoidSense (RTVMD)^[40]
Függőleges elmozdulás mérése
Sínhőmérséklet mérése

TrackMonitor
Függőleges elmozdulás mérése
Sínhőmérséklet mérése
Oldalirányú elmozdulás mérése

Felismert pályageometriai hibák növekedése nyomon követhető e hibákhoz telepített monitoring eszközökkel:

- Felismerés;
- Mérési helyek kijelölése;
- Telepítés;
- Riasztási szint beállítása.

Eset: Nyékládháza és Miskolc-Rendező, 2022.08.25

Vágánygeometriai hiba a jobb vágányban

Eset: Karcag-Püspökladány, 2022.08.30

Vágánygeometriai hiba a kisiklás helyét megelőzően

Belesek, melyekről még nem készültek zárójelentések.

- [1] Közlekedésbiztonsági Szervezet, „A KBSZ feladata” <http://www.kbsz.hu/j25/hu/szervezetuenk/a-kbsz-feladata>
- [2] KBSZ, „Vasúti közlekedés - Vizsgált események” <http://www.kbsz.hu/j25/hu/vasuti-koezlekedes/vizsgalt-esemenyek>
- [3] KBSZ, „Zárójelentés 2011-425-5, 2010-563-5, 2010-576-5 vasúti baleset, Debrecen, Soroksár rendező, Hódmezővásárhely [...]”, Budapest, 2012. <http://www.kbsz.hu/j25/dokumentumok/2011-425-5.pdf>
- [4] KBSZ, „Zárójelentés 2010-493-5 vasúti baleset Fényeslitke állomás [...]”, Budapest, 2012. <http://www.kbsz.hu/j25/dokumentumok/2010-493-5zj.pdf>
- [5] Index (fórum) „Balesetek a magyar vasút történelmében, 18772 bejegyzés, Kál-Kápolnai siklás [...]”, 2011. <https://forum.index.hu/Article/showArticle?go=109863976&t=9121587>
- [6] KBSZ – 2017-0033-5 zárójelentés <http://www.kbsz.hu/j25/dokumentumok/2017-0033.pdf>
- [7] Aldon Company, INC. „Single Railroad Wheel Chock w/ Flag (Exposed Rail)”, Waukegan, IL, 2023. <https://www.aldonco.com/product/68-single-chock-with-flag-exposed-rail/>
- [8] MÁV Zrt., „51. fejezet - A vágányok építésénél és üzemeltetésénél alkalmazandó mérethatárok - Nyomtávolság-változás paraméter mérethatárai”, D.54. sz. utasítás - Építési és pályafenntartási műszaki adatok, előírások I., Budapest, 2014.
- [9] KBSZ, „Zárójelentés, 2020-0515-5 (HU-6275), Vasúti baleset / Kisiklás, Hatvan [...]”, Budapest, 2021. <http://www.kbsz.hu/j25/dokumentumok/2020-0515-5.pdf>
- [10] MÁV Zrt. „Pályafenntartási és építési műszaki útmutató [...], Rugalmas kihajlás és síndőlés javítása, rugalmas kihajlás”, D. 18. sz. utasítás, Budapest, 1957
- [11] MÁV Zrt. „Hézag nélküli felépítmény építése, karbantartása és felügyelete, 3.5.2 Zúzottkő ágyazat nélküli vágány”, D. 12/H. sz. utasítás, Budapest, 2009
- [12] KBSZ, „Zárójelentés 2018-0317-5 Vasúti baleset / Kisiklás, Soroksári út rendező [...]”, Budapest, 2019. http://www.kbsz.hu/j25/dokumentumok/2018-0317-5_zj_alairt.pdf
- [10] MÁV Zrt. „Pályafenntartási és építési műszaki útmutató [...], Rugalmas kihajlás és síndőlés javítása, rugalmas kihajlás”, D. 18. sz. utasítás, Budapest, 1957
- [13] Metalelektro Méréstechnika Kft., „SpreadScan - Terhelés alatti nyomtáv-változást mérő műszer kezelési kézikönyv”, Budapest, 2021.
- [14] Gonda Evelyn, „Vasúti pályák terhelés alatti nyomtáv-változás mérése”, Budapest, 2021.
- [15] KBSZ, „ZÁRÓJELENTÉS 2015-0056-5 vasúti baleset, vonat kisiklása Szolnok [...]”, Budapest, 2015. <http://www.kbsz.hu/j25/dokumentumok/2015-0056.pdf>
- [16] MÁV Zrt. „Pályafenntartási és építési műszaki útmutató [...], Talpfavizsgálat”, D. 18. sz. utasítás, Budapest, 1957
- [17] KBSZ „ZÁRÓJELENTÉS 2017-0661-5 Vasúti baleset / Kisiklás Ács [...]”, Budapest, 2019. http://www.kbsz.hu/j25/dokumentumok/2017-0661-5_ZJ_alairva.pdf
- [18] KBSZ, „ZÁRÓJELENTÉS 2016-0363-5 Vasúti baleset / Kisiklás Fővám tér [...]”, Budapest, 2017. <http://www.kbsz.hu/j25/dokumentumok/2016-0363.pdf>
- [19] MÁV Zrt. „Pályafenntartási és építési műszaki útmutató [...], Talpfacserélés végrehajtása”, D. 18. sz. utasítás, Budapest, 1957
- [20] KBSZ, „ZÁRÓJELENTÉS 2015-1269-5 Vasúti baleset / Kisiklás Hárshegy - Húvösvölgy [...] 2015-1279-5 Vasúti baleset / Kisiklás Miskolc Gömöri pu.”, Budapest, 2017. <http://www.kbsz.hu/j25/dokumentumok/2015-1269.pdf>
- [21] MÁV Zrt. „A használt felépítményi anyagok minőségének biztosítására, 2.3 Vasbetonaljak furatainak vizsgálata”, D. 21. sz. utasítás, Budapest, 2021
- [22] KBSZ, „ZÁRÓJELENTÉS 2016-0210-5 Vasúti baleset / Kisiklás Rajka [...]”, Budapest, 2017 <http://www.kbsz.hu/j25/dokumentumok/2016-0210.pdf>
- [23] A. Berry, Writer, Gage Restraint Measurement System (GRMS) Inspection and Surveys. Holland Company. http://railtec.illinois.edu/wp/wp-content/uploads/pdf-archive/6.2_Track-Gage-Restraint-Testing-Identifying-Compromised-Lateral-Strength-Under-Load.pdf
- [24] Railroad Tools and Solutions Inc. <https://rrtools.com>
- [25] Office of the Federal Register, „49 Code of Federal Regulations § 213.110 – Gage restraint measurement systems.” https://www.law.cornell.edu/cfr/text/49/213.110#fn1_tbl1.
- [26] KBSZ, „ZÁRÓJELENTÉS 2014-186-5 VASÚTI BALESET Hatvan [...]”, Budapest, 2015. <http://www.kbsz.hu/j25/dokumentumok/2014-0186.pdf>
- [27] MÁV Zrt. „Pályafenntartási és építési műszaki útmutató [...], Kettős tolókamérték”, D. 18. sz. utasítás, Budapest, 1957
- [28] Railroad Tools and Solutions (LLC), „Dynamic track analyzer,” Cincinnati, OH, 2023. <https://rrtools.com/product/dynamic-track-analyzer/>
- [29] INDUSTRY-RAILWAY SUPPLIERS, „Dynamic Track Gauge Analyzer LA023,” Elmhurst.
- [30] KBSZ, „ZÁRÓJELENTÉS 2017-1162-5 Súlyos vasúti baleset / Kisiklás Vép [...]”, Budapest, 2020. http://www.kbsz.hu/j25/dokumentumok/2017-1162-5_zj_alairva.pdf
- [31] KBSZ, „ZÁRÓJELENTÉS 2021-1067-5 (HU-10291) Vasúti baleset / Kisiklás Szeged-Rókus [...]”, Budapest, 2022. http://www.kbsz.hu/j25/dokumentumok/2021-1067-5_zj_alairt.pdf
- [32] KBSZ, „ZÁRÓJELENTÉS 2021-0616-5 (HU-10198) Vasúti baleset / Kisiklás Eplény – Zirc [...]”, Budapest, 2022. http://www.kbsz.hu/j25/dokumentumok/2021-0616-5_zj_alairt.pdf
- [33] SAI Global Limited „AS 7641:2018 Rail gauge corner lubrication management – For friction levels and measurement”, Spring Hill QLD, Australia, 2018.
- [34] Asset Standards Authority „Rail Lubrication Standard – T HR TR 00111 ST”, AU, 2015
- [35] Qhi Rail, „Lubricators CATALOGUE – LubriCurve PD50”, Harpenden, UK, 2010.
- [36] KBSZ, „ZÁRÓJELENTÉS 2020-1144-5 (HU-6373) Vasúti baleset / Kisiklás Budakalász”, Budapest, 2021. <http://www.kbsz.hu/j25/dokumentumok/2020-1144-5.pdf>
- [39] Sunbelt Rentals Ltd. „VoidMate Track Void Monitor”, Sutton-in-Ashfield, UK, 2023. <https://www.sunbeltsales.co.uk/voidmate-track-void-monitor>
- [40] Sunbelt Rentals Ltd. „RailSense VoidSense (RTVMD)”, Sutton-in-Ashfield, UK, 2023. <https://www.sunbeltsales.co.uk/railsense-voidsense-rtvmd>
- [41] KBSZ, „Vasúti közlekedés – Hírek, Kisiklás Nyékládháza és Miskolc-Rendező között”, Budapest, 2022. <http://www.kbsz.hu/j25/hu/vasuti-koezlekedes/hirek/2434>
- [42] KBSZ, „Vasúti közlekedés – Hírek, Kisiklás Karcag és Püspökladány között”, Budapest, 2022. <http://www.kbsz.hu/j25/hu/vasuti-koezlekedes/hirek/2435>

Az előadó köszönetet mond:

Chikán Gábor és Gula Flórián balesetvizsgálóknak (KBSZ) és
Gonda Evelyn fejlesztőmérnöknek (Metalelektro Méréstechnika Kft.),
az előadáshoz nyújtott segítségükért, valamint

a hallgatóságnak, a figyelmükért!